

کتاب‌شناسی فلسفه علم (در زبان فارسی)

ویراست دوم: فروردین ماه ۹۴

تهیه کننده: حامد صفایی پور

از چپ به راست، از بالا به پایین، ساده و درآمدگونه به تخصصی و موردی

فلسفه و روش‌شناسی علوم طبیعی

فلسفه علم سمیر آکاشا، فرهنگ معاصر	فلسفه علوم طبیعی همپل، جهاد دانشگاهی	درآمدی بر فلسفه علم گادفری اسمیت، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی	فلسفه علم در قرن بیستم گیلیس، سمت	علم‌شناسی فلسفی سروش (مترجم)، صراط
نظریه علمی چیست؟ کاوشی در ذات علم موتی-بن-آری، مازیار	فلسفه علم لیدیمن، حکمت		فلسفه علم رزنبرگ، طه	تکامل فلسفی من (*) راسل، صراط
آشنایی با فلسفه علم شیخ رضایی و ...، هرمس	علم چیست؟ فلسفه چیست؟ سروش، صراط		روش‌شناسی علوم تجربی حقی، سعاد	کانت و فلسفه علم مایکل فریدمن، نیلوفر
هنر تحقیق علمی ؟، مازیار	چیستی علم چالمرز، سمت			فلسفه‌های قاره‌ای علم گانیک، روزنامه ایران
	فلسفه علم کاپالدی، سروش			هزار چهره علم لزلی استیونسن و ...، نشر نو

فلسفه علم تخصصی - در مواردی (*) همراه با نظرات شخصی نویسنده

پیدایش فلسفه علمی (*) رایشباخ، علمی-فرهنگی	علم‌شناسی فلسفی سروش (مترجم)، صراط	تفرج صنع (*) سروش، صراط	فلسفه اثر ام. مارتین، نشر نی	دوگانگی واقعیت-ارزش (*) پاتنم، مرکز
فلسفه علم (*) کارنپ، نیلوفر		پوزیتویسم منطقی (*) خرمشاهی، علمی-فرهنگی	زبان، حقیقت، منطق (*) آیر، شفیعی	واقعیت، افسانه و پیش‌بینی گودمن، دانشگاه مفید
				کانت و فلسفه علم مایکل فریدمن، نیلوفر

کتاب‌های اصلی و کلاسیک فلسفه علم از چپ به راست بر اساس سیر تاریخی

پیدایش فلسفه علمی (*) رایشباخ، علمی-فرهنگی	جهان بینی علمی (*) راسل، فاطمی	منطق اکتشاف علمی (*) پوپر، سروش	ساختار انقلاب علمی کوهن، سمت	شناخت عینی، برداشتی تکاملی پوپر، علمی-فرهنگی
	تکامل فلسفی من (*) راسل، صراط	منطق اکتشاف علمی پوپر، علمی-فرهنگی	ساختار انقلاب علمی کوهن، قصه	واقع‌گرایی و هدف علم پوپر، سروش

تاریخ علم با رویکرد فلسفی

شکل‌گیری علم جدید وستفال، طرح نو	درآمدی تاریخی به فلسفه علم جان لازی، سمت	تاریخ و فلسفه علم هلزی هال، سروش	گذر از جهان بسته به جهان باز کویره، نگاه معاصر	نیوتن فیلسوف جانیاک، نیلوفر
آونگ گلیله -----، مازیار	سرآغازهای علم در غرب لیندبرگ، علمی-فرهنگی	تاریخ علم غرب کریبین، فاطمی	مبادی مابعدالطبیعه علوم نوین	
	هزار چهره علم لزلی استیونسن و ...، نشر نو	تاریخ علم دمپی یر، سمت	برث، علمی-فرهنگی	

فلسفه علم دانشمندان مسلمان

فلسفه علم دانشمندان مسلمان مفتونی، سروش	نظر متفکران اسلامی درباره طبیعت نصر، خوارزمی			

توضیح:

به بهانه باهم خوانی کتاب فلسفه علم، اثر سمیر آکاشا در نشست کافه فلسفه دانشگاه علوم پزشکی اصفهان - زمستان ۹۳ - بر آن شدم تا فهرست اولیه‌ای از آثار فارسی در زمینه فلسفه علم و تاریخ علم به دانشجویان ارائه کنم. همچنین با دسته بندی دیگری نشان دادم آثار کلاسیک ترجمه شده فلسفه علم (بر اساس سیر تاریخی) کدام اند. انگیزه اصلی انجام این کار عطشی بود که در چندی از دانشجویان برای مطالعه بیشتر و بیشتر می دیدم.

در این سیر مطالعاتی تلاش کردم فقط کتباب‌های با کیفیت، از جهت متن و ترجمه، ارا قرار دهم. همچنین تلاش کرده‌ام روندی گام به گام را برای مطالعه پیشنهاد کنم. برای این هدف کتاب‌ها را از بالا به پایین و از چپ به راست اولویت بندی کنم، آنچنان که جدول در هر دو جهت افقی و عمودی حاوی پیشنهادهایی گام به گام باشد. این کار می‌تواند مزایا و معایبی داشته باشد. عیب بزرگ آن برخورد سلیقه‌ای من با برخی آثار است. با این حال تلاش کرده‌ام بی‌طرفانه این کار انجام دهم. مزیت آن هم روش است؛ اینکه می‌تواند تصویری کلی از این آثار ارائه کند و یک برنامه مطالعاتی را پیشنهاد کند.

در ادامه قصد دارم با همین روش فهرست کتاب‌شناسی فلسفه علوم (ریاضیات، فیزیک؛ زیست‌شناسی، ذهن، گیهان - شناسی) و «علم و دین» را تهیه کنم

این فهرست به یقین کار جامع و کاملی نیست، منتها امیدوارم با راهنمایی شما کاملتر شود.

لطفا نقد و نظرهای خود را بفرمایید تا در ویراست سوم مورد استفاده قرار دهم.

تکمله:

- برای نمونه ای از کتاب‌شناسی های فلسفه علم در زبان انگلیسی ببینید:

- مدخل فلسفه علم در ویکی پدیا: اینجا+
- دانشنامه مختصر آن لاین در سایت <http://philpapers.org>؛ اینجا+
- یک مقاله انگلیسی با موضوع معرفی فلسفه علم به نوآموزان: اینجا+

پاینده باشید

Safaeipour@yahoo.com

فروردین ۹۴